

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО»

ТЕМА №1: «МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА, НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

План:

1. Поняття, предмет та методи муніципального права.
2. Муніципально-правові норми та муніципально-правові інститути. Класифікація муніципально-правових норм.
3. Джерела муніципального права: поняття, види та класифікація.
4. Муніципальне право як наука. Предмет, система, джерела. Функції та методологія науки муніципального права.
5. Муніципальне право як навчальна дисципліна: поняття, система.

ТЕМА № 2 «ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: СВІТОВИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ЗАСАДИ»

План:

1. Зародження та розвиток місцевого самоврядування: історичний аспект
2. Поняття та сутність місцевого самоврядування.
3. Правова природа сучасних теорій та характеристика основних моделей місцевого самоврядування в світовій практиці державотворення.
4. Принципи місцевого самоврядування України: поняття, види, правове закріплення.
5. Функції та повноваження місцевого самоврядування в Україні.
6. Реформування системи місцевого самоврядування в умовах децентралізації публічної влади.
7. Конституційні засади взаємовідносин державної влади і місцевого самоврядування в умовах децентралізації публічної влади.

ТЕМА № 3 «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ МУНІЦИПАЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН»

План:

1. Поняття і види суб'єктів муніципального права.
2. Фізичні особи як суб'єкти місцевого самоврядування.
3. Територіальна громада як первинний суб'єкт місцевого самоврядування: поняття, ознаки та види.
4. Функції і повноваження територіальної громади.
5. Добровільне об'єднання територіальних громад як основа реформування територіальної організації публічної влади.

ТЕМА №4 «СИСТЕМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПОНЯТТЯ, СТРУКТУРА, ФУНКЦІЇ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ»

План:

1. Система місцевого самоврядування за законодавством України.
2. Сільські, селищні, міські ради як представницькі органи місцевого самоврядування: функції та повноваження.
3. Сільський, селищний, міський голова: правовий статус, роль у системі місцевого самоврядування, функції та повноваження.
4. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад: структура, порядок формування та функціонування.
5. Обласні та районні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад: структура, функції та повноваження.
6. Староста як посадова особа об'єднаної територіальної громади: правовий статус, функції та повноваження.
7. Органи самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування: поняття, порядок створення, функції та повноваження.
8. Районні у містах ради та їх виконавчі органи: порядок створення та особливості функціонування.
9. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.

ТЕМА №5 «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ФОРМ УЧАСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У ЗДІЙСНЕННІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

План:

1. Основні форми участі членів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення.
2. Місцевий референдум як форма безпосередньої участі територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення
3. Поняття, види та правове регулювання проведення місцевих виборів
 - види місцевих виборів;
 - виборче право;
 - виборча система;
 - основні етапи проведення місцевих виборів;
 - процес відкликання депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів за народною ініціативою.
4. Організація і проведення загальних зборів громадян за місцем проживання.
5. Місцеві ініціативи та громадські слухання: процедурні аспекти реалізації.
6. Правове регулювання права на звернення до органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.

ТЕМА № 6 «ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД»

План:

1. Поняття та правова характеристика статусу депутатів місцевих рад в Україні. Характеристика депутатського мандату.
2. Функції та повноваження депутата місцевої ради.
3. Організаційно-правові форми здійснення функцій та повноважень депутатів місцевих рад
4. Поняття та види гарантій діяльності депутатів місцевих рад.
5. Співвідношення статусу депутатів місцевих рад і статусу народних депутатів України

ТЕМА № 7 «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАТУСУ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

План:

1. Муніципальна служба: поняття та основні засади правового регулювання.
2. Право на службу в органах місцевого самоврядування.
3. Посадові особи місцевого самоврядування: права, обов'язки та порядок проходження служби.
4. Порядок проведення атестації муніципальних службовців.
5. Припинення служби в органах місцевого самоврядування.
6. Відповідальність за порушення законодавства про муніципальну службу.
7. Кадрова політика щодо муніципальної служби: поняття, проблеми та перспективи розвитку.

ЛЕКЦІЯ № 8. «НОРМОТВОРЧІСТЬ В СФЕРІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ»

План

1. Поняття, види, юридичні властивості актів суб'єктів місцевого самоврядування
2. Особливості нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування
3. Статут територіальної громади та регламент місцевої ради: порядок їх підготовки і прийняття.
4. Індивідуальні та колегіальні форми прийняття муніципальних рішень
5. Роль постійних комісій місцевих рад у нормотворчому процесі
6. Правова експертиза проектів актів місцевого самоврядування
7. Реалізація актів суб'єктів місцевого самоврядування

ТЕМА № 9 «ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

План:

1. Місцеві фінанси: поняття, структура, порядок формування
2. Доходи й видатки місцевих бюджетів та бюджетів місцевого самоврядування. Особливості бюджету міста Києва
3. Місцеві податки і збори.
4. Участь держави в бюджетному забезпеченні.
5. Фінансовий контроль у сфері місцевого самоврядування

ТЕМА № 10 «ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В М. КИЄВІ ТА В ІНШИХ МІСТАХ УКРАЇНИ»

План:

1. Роль міста в українському суспільстві. Основні напрямки та принципи міського розвитку в Україні.
2. Організація роботи органів місцевого самоврядування в столиці України – Місті-герої Києві. Організаційно-правова основа та посадові особи органів місцевого самоврядування в Києві, їх функції та повноваження.
3. Особливості взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади у місті Києві з іншими органами влади, підприємствами, представництвами. Матеріально-фінансова основа та гарантії здійснення місцевого самоврядування в місті Києві.
4. Порядок здійснення місцевого самоврядування в Запоріжжі. Структурна організація управління містом Запорізької міської ради. Організація роботи Запорізької міської ради та постійних комісій ради. Правовий статус громадського комітету територіального самоврядування в місті Запоріжжя.

ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО»

1. Поняття, предмет та методи муніципального права.
2. Муніципально-правові норми та муніципально-правові інститути. Класифікація муніципально-правових норм.
3. Джерела муніципального права: поняття, види та класифікація.
4. Муніципальне право як наука. Предмет, система, джерела. Функції та методологія науки муніципального права.
5. Муніципальне право як навчальна дисципліна: поняття, система.
6. Зародження та розвиток місцевого самоврядування: історичний аспект
7. Поняття та сутність місцевого самоврядування.
8. Правова природа сучасних теорій та характеристика основних моделей місцевого самоврядування в світовій практиці.
9. Принципи місцевого самоврядування України: поняття, види, правове закріплення.
10. Функції та повноваження місцевого самоврядування в Україні.
11. Конституційні засади взаємовідносин державної влади і місцевого самоврядування.
12. Поняття і види суб'єктів муніципального права.
13. Фізичні особи як суб'єкти місцевого самоврядування.
14. Територіальна громада як первинний суб'єкт місцевого самоврядування: поняття, ознаки та види.
15. Функції і повноваження територіальної громади.
16. Система органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
17. Функції місцевого самоврядування
18. Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування
19. Представницькі органи місцевого самоврядування.
20. Склад, порядок формування та форми роботи місцевих рад.
21. Обласні та районні ради: особливості формування та функції.
22. Сільський, селищний, міський голова: порядок обрання, роль у системі місцевого самоврядування.
23. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад.
24. Місце та роль органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування.
25. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.
26. Основні форми участі членів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення
27. Місцевий референдум як форма безпосередньої участі територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення.

28. Поняття, види та правове регулювання місцевих виборів.
29. Організація і проведення загальних зборів громадян за місцем проживання
30. Місцеві ініціативи та громадські слухання: процедурні аспекти реалізації
31. Поняття та система гарантій місцевого самоврядування.
32. Загальні та спеціальні (правові) гарантії місцевого самоврядування.
33. Заборона обмежувати права місцевого самоврядування.
34. Судовий захист прав та інтересів місцевого самоврядування.
35. Захист прав місцевого самоврядування в Конституційному Суді України.
36. Захист прав місцевого самоврядування в судах загальної юрисдикції.
37. Контроль та нагляд за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
38. Поняття та види відповідальності у муніципальному праві. Підстави відповідальності.
39. Форми відповідальності у муніципальному праві.
40. Особливості відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
41. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування перед державою, територіальною громадою, фізичними та юридичними особами.
42. Правовий статус сільських, селищних, міських голів: поняття, порядок обрання, функції та повноваження.
43. Правовий статус голів районної, обласної, районної у місті ради: поняття, порядок обрання, функції та повноваження.
44. Дostroкове припинення повноважень голів місцевих рад: підстави та порядок проведення процедури.
45. Правовий статус голів міст Києва і Севастополя: поняття, порядок обрання, функції та повноваження.
46. Акти локальної нормотворчості сільських, селищних, міських голів, голів районної, обласної, районної у місті ради: поняття, види, правові наслідки.
47. Правовий статус сільських, селищних, міських рад: поняття, порядок формування, функції та повноваження.
48. Обласні, районні та районні у містах ради: поняття, порядок формування, функції та повноваження.
49. Організаційно-правові форми роботи місцевих рад.
50. Правове регулювання нормотворчої діяльності сільських, селищних, міських, районних, обласних, районних у містах рад: поняття, види та правові наслідки.
51. Статут територіальної громади як основний акт локальної нормотворчості: поняття, порядок прийняття та правові наслідки.
52. Правовий статус виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад: поняття, порядок формування, функції та повноваження.
53. Система виконавчих комітетів місцевих рад: порядок формування, основні функції та повноваження, організація роботи.
54. Відділи та управління виконавчих комітетів місцевих рад.

55. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування з місцевими органами державної влади.
56. Акти виконавчих органів місцевого самоврядування: поняття, види, правові наслідки.
57. Поняття та правова характеристика статусу депутатів місцевих рад в Україні. Характеристика депутатського мандату.
58. Функції та повноваження депутата місцевої ради.
59. Організаційно-правові форми здійснення функцій та повноважень депутатів місцевих рад
60. Поняття та види гарантій діяльності депутатів місцевих рад.
61. Співвідношення статусу депутатів місцевих рад і статусу народних депутатів України
62. Муніципальна служба: поняття та основні засади правового регулювання.
63. Право на службу в органах місцевого самоврядування.
64. Муніципальні службовці: права, обов'язки та порядок проходження служби.
65. Порядок проведення атестації муніципальних службовців.
66. Припинення служби в органах місцевого самоврядування.
67. Відповідальність за порушення законодавства про муніципальну службу.
68. Кадрова політика щодо муніципальної служби: поняття, проблеми та перспективи розвитку.
69. Поняття та об'єкти комунальної власності.
70. Порядок передачі об'єктів права державної та комунальної власності.
71. Оренда комунального майна.
72. Фінанси місцевих органів влади структурні елементи та функції.
73. Порядок формування та структура місцевих бюджетів. Доходи і видатки місцевих бюджетів.
74. Місцеві податки і збори.
75. Фінансовий контроль у сфері місцевого самоврядування.
76. Роль міста в українському суспільстві. Основні напрямки та принципи міського розвитку в Україні.
77. Організація роботи органів місцевого самоврядування в столиці України – Місті-герої Києві. Організаційно-правова основа та посадові особи органів місцевого самоврядування в Києві, їх функції та повноваження.
78. Особливості взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади у місті Києві з іншими органами влади, підприємствами, представництвами. Матеріально-фінансова основа та гарантії здійснення місцевого самоврядування в місті Києві.
79. Порядок здійснення місцевого самоврядування в Запоріжжі. Структурна організація управління містом Запорізької міської ради. Організація роботи Запорізької міської ради та постійних комісій ради. Правовий статус громадського комітету територіального самоврядування в місті Запоріжжя.
80. Міжмуніципальне співробітництво: поняття, сутність та зміст.

81. Територіальна громада і міжмуніципальне співробітництво.
82. Національна практика міжмуніципального співробітництва
83. Зарубіжний досвід міжмуніципального співробітництва та проблеми його запровадження в Україні.
84. Міжнародне муніципальне співробітництво: поняття, форми, зміст.
85. Електронний урядування як інноваційна форма муніципального управління: сутність, методи та принципи його організації
86. Класифікація видів електронної взаємодії між державою і суспільством.
87. Надання муніципальних послуг з використанням електронних засобів.
88. Стан електронного урядування в країнах з розвинутою демократією.
89. Механізм розвитку інформаційних представництв органів місцевого самоврядування як базового елементу інституційної структури електронного уряду.
90. Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами.

Індивідуальна робота

Тема індивідуальної роботи залежить від номеру студента у списку в журналі академічної групи.

- ★ **Тестові завдання** (20 тестових завдань). Кожне тестове завдання повинне містити 5 варіантів відповідей, з яких одна правильна (вказати яка). Кожне тестове завдання повинне містити посилання на джерело з якого взятий матеріал для його складення.
- ★ **Задачі** (5 задач). Це завдання передбачає необхідність складення практичних завдань, а також їх вирішення з необхідним нормативним обґрунтуванням і посиланнями на конкретні правові норми. Після кожної задачі слід зазначити перелік використаної літератури та нормативно-правової бази.
- ★ **Словник термінів.** (20 термінів). Завдання передбачає необхідність складення за відповідною темою переліку базового словнику з посиланням на джерело інформації з якого взятий кожен термін.
- ★ **Презентації.** (20 слайдів). Презентація – це форма подання інформації як за допомогою різноманітних технічних засобів, так і без них. Як правило, представляються нові проекти, товари, послуги, ідеї і т.п. В цілому завдання презентації – зробити так, щоб її об'єкт зацікавив аудиторію. Для цього складається сценарій презентації, відповідно до якого підбираються: комп'ютерна графіка, відеоряд, роздатковий матеріал, колірне і звукове оформлення та інші засоби. Відповідно презентація, яка містить суто текстовий матеріал не може бути зарахована.

№ з/п	Тема індивідуальної роботи	Індивідуальне завдання
1.	Муніципально-правові норми та муніципально-правові інститути. Класифікація муніципально-правових норм.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
2.	Джерела муніципального права: поняття, види та класифікація.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
3.	Поняття та сутність місцевого самоврядування.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
4.	Правова природа сучасних теорій та характеристика основних моделей місцевого самоврядування в світовій практиці.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
5.	Принципи місцевого самоврядування України: поняття, види, правове закріплення.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
6.	Функції та повноваження місцевого самоврядування в Україні.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
7.	Система органів та посадових осіб місцевого самоврядування.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
8.	Функції місцевого самоврядування	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
9.	Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
10.	Представницькі органи місцевого самоврядування.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
11.	Склад, порядок формування та форми роботи місцевих рад.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
12.	Обласні та районні ради: особливості формування та функції.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
13.	Сільський, селищний, міський голова: порядок обрання, роль у системі місцевого	Тести, задачі, термінологічний словник,

	самоврядування.	презентації, кросворди
14.	Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
15.	Місце та роль органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
16.	Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
17.	Основні форми участі членів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
18.	Поняття та система гарантій місцевого самоврядування.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
19.	Поняття та види відповідальності у муніципальному праві. Підстави відповідальності.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
20.	Особливості відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
21.	Правовий статус сільських, селищних, міських голів: поняття, порядок обрання, функції та повноваження.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
22.	Акти локальної нормотворчості: поняття, види, правові наслідки.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
23.	Муніципальні службовці: права, обов'язки та порядок проходження служби.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
24.	Правовий статус сільських, селищних, міських рад: поняття, порядок формування, функції та повноваження.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
25.	Обласні, районні та районні у містах ради: поняття, порядок формування, функції та повноваження.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
26.	Правовий статус виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад: поняття, порядок формування, функції та повноваження.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди

27.	Поняття та правова характеристика статусу депутатів місцевих рад в Україні. Характеристика депутатського мандату.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
28.	Муніципальна служба: поняття та основні засади правового регулювання.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
29.	Міжмуніципальне співробітництво: поняття, форми, зміст.	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди
30.	Електронний урядування як інноваційна форма муніципального управління: сутність, методи та принципи його організації	Тести, задачі, термінологічний словник, презентації, кросворди

Література

Основна:

1. Батанов О.В. Муніципальне право України: підручник. – Х.: Одісей, 2008. – 528 с.
2. Біленчук П.Д., Кравченко В.В., Підмогильний М.В. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право): Навч. посіб. – К.: Атіка, 2000. – 303 с.
3. Кампо В.М. Місцеве самоврядування в Україні. – К.: Ін-Юре, 1997. – 34 с.
4. Кампо В.М. Практикум з муніципального права: Навч. посіб. Видання друге, доповнене. – К.: Атіка, 2003. – 80 с.
5. Колодій А.М., Олійник А.Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 304 с.
6. Кравченко В.В., Пітцик М.В. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні. (Основи муніципального права): Навч. посіб. – К.: Арарат-центр, 2001. – 176 с.
7. Кравченко В.В., Пітцик М.В. Муніципальне право: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2003. – 672 с.
8. Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування: Навч. посіб. 3-тє видання доповнене і перероблене. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 432 с.
9. Любченко П.М. Муніципальне право України: навч. посіб. / П.М.Любченко. – Харків: ФІНН, 2012. – 496 с.
10. Муніципальне право України / За ред. В.Ф.Погорілка, О.Ф.Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
11. Муніципальне право України: Підручник / За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф.Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.